

τῶν ὑπὸ τοῦ Κιν-Φὸ διατεθέντα, πρὶν ἢ ἐπὶ ἤρ-
χετο ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Ἐκατορτοῦτις ἤθελεν
ἀναγκασθῆναι νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ ἀσφαλι-
σθὲν κεφάλαιον, ὑστάτην γενναιοδωρίην τοῦ
πρώην ἑκατομμυριοῦχου.

[Ἐπειτα συνέχισεν]

Η ΕΝ ΜΟΝΑΧΩΙ ΖΥΘΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐν πάσῃ τῇ Γερμανίᾳ ὁ ζυθος κατέχει σπου-
δαίαν θέσιν ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ, ἐν Μονάχῳ ὁ-
μως, ἐν τῇ βασιρικῇ πρωτεύουσῃ, εἶνε αὐτὸ τὸ
θεμέλιον τοῦ δημοσίου βίου. Εἶνε εἰδὸς τι λα-
τρείας, καθ' ἧς δὲν ἀντιστρατεύονται οὔτε αἰρε-
τικοί, οὔτε ἄθεοι. Ὁ ζυθος εἶνε ὁ διηνεκὴς σύν-
τροφος, τὸ ἀκάματον ἐλατήριο, ἡ γενικὴ ὀμι-
λία, τὸ σύμβολον τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς ἀναπαύ-
σεως. Ὁ ἡμερήσιος βίος ἐν Μονάχῳ οὐδὲν ἄλλο
εἶνε, ἢ μουσικὸν crescendo ζυθοποσίας. Ἐγέρ-
θητε τῆς κλίνης ὅσον θέλετε πρῶτ' καὶ περιοδεύ-
σατε χάριν περιεργείας τὴν πόλιν. Ὑποθέσατε
ὅτι εἶναι ἡ πέμπτη πρωΐνῃ ὥρα. Μόλις προέβητε
ὀλίγα βήματα καὶ κάμνετε τὴν πρώτην συνάν-
τησιν μετὰ τοῦ ἀφρώδους ποτοῦ. Παιδίον τι ἢ
γυνὴ εἰσέρχονται εἰς ἐργαστήριον, ὅπερ ἤνοιξε
πρὸ μικροῦ, καὶ τείνουσιν εὐμέγεθες ποτήριον
πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην, ὅστις ἤδη προφανῶς ἔχει
δρυσίσει ἀρθῶνως τὸν λάρυνγά του διὰ τοῦ ἰεροῦ
καὶ παροιμιώδους ποτοῦ. ἤλθον αἱ ἑξ. Τὸ λα-
χανοπωλεῖον καὶ ὁπωροπωλεῖον εἶνε μεστὰ κι-
νήσεως, ἀλλὰ πολὺ πλείοτερον τὰ περίξ ζυθοπω-
λεῖα. Δὲν ὑπάρχει ἄμαξα, δὲν ὑπάρχει θρανίον,
ἐφ' οὗ ἐγγὺς τοῦ ἐμπορίου, ἢ τοῦ ἐμπορεύματος,
νὰ μὴν ἀφρίξῃ τὸ ποτήριον τοῦ ζυθοῦ. Αἱ ὥραι
παρέρχονται ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἀλλὰ τὰ
ποτήρια διαδέχονται τὰ ποτήρια καὶ ἡ σκηνὴ
δὲν μεταβάλλεται. Περὶ τὰς δέκα ὅμως ἡ συρ-
ρότῃ ἐπαισθητῶς αὐξάνει. Πλησιάζει ἡ ὥρα τοῦ
προγεύματος. Αἱ ὑπηρετρίαι καὶ τὰ παιδιά
τρέχουσιν εἰς τὰς ὁδοὺς φέροντες εἰς τοὺς γονεῖς
καὶ εἰς τοὺς αὐθέντας των τὸν πολύτιμον κρί-
θινον οἶνον. Ἡ κίνησις αὕτη ἐξακολουθεῖ μέχρι
τῶν δύο, τῆς ὥρας τοῦ γεύματος, καὶ τότε
φυσικῶ τῷ λόγῳ ὁ ζυθος ῥέει εἰς ποταμούς
καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ἀλλὰ κυρίως εἰπεῖν
ἡ ἐποποιία τοῦ ζυθοῦ ἄρχεται εἰς τὰς ἑξ. Τότε
ἀπολακτίζονται αἱ φροντίδες τῆς ζωῆς καὶ πᾶσα
σκέψις καὶ πᾶς λόγος ἀφιεροῦνται εἰς τὸ εὐφραν-
τικὸν ποτόν. Αἱ οἰκογένειαι, ἡγουμένου τοῦ κυ-
νὸς καὶ οὐραγοῦντος τοῦ πάππου, ἐκχύνονται
εἰς τὰ γειτονικά ζυθοπωλεῖα, καθνται κύκλω
εὐρείας τραπέζης, ἐφ' ἧς παρτάσσουσι πηλίνας
λαγήνους μεστὰς μέχρι χειλέων, καὶ μένουσιν
ἐκεῖ ἀκίνητοι μέχρι βαθείας νυκτός. Πόσας λί-
τρας δύναται νὰ καταναλώσῃ ἀνὰ πᾶσαν ἐσπέ-
ραν εἰς ἀγαθὸς Βυναρὸς εἶνε ἀκόμη μυστήριον,
ὅπερ ἐνδέχεται νὰ λυθῇ μόνον μετὰ τῶν μεγά-
λων προβλήματων τῆς μηχανικῆς καὶ τῆς ἀ-

στρονομίας. Ἀνθρωπίνως δύναται τις νὰ ἔχῃ ἀ-
μυδρὰν μόνον ἰδέαν περὶ τοῦ πράγματος, καὶ πρὸς
τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἐν ζυθοπωλεῖ-
ον. Ἀλλὰ καὶ τί δὲν εἶνε ζυθοπωλεῖον ἐν Μονά-
χῳ; Ἄς ὑπάγῃ τις εἰς τὰ τυφλά καὶ θὰ εὕρῃ τὸ
ποθούμενον, διότι τὸ Μόναχον αὐτὸ οὐδὲν ἄλλο
εἶνε ἢ μέγα ζυθοπωλεῖον. Δὲν ὑπάρχει οἶκος,
ὅπου νὰ μὴν εὕρισκῃται πωλητήριο ζυθοῦ μι-
κρὸν ἢ μέγα. Ἐὰν δὲν ᾔνε εἰς τὸ πρῶτον πά-
τωμα, εἶνε εἰς τὸ δεύτερον ἢ ἄλλως ζήτησον
εἰς τὸ πρῶτον ὑπόγειον παρὰ τὴν θύραν. Ἄς εἰ-
σέλθωμεν λοιπὸν εἰς μίαν οἰκίαν. Οἱ τοῦχοι τοῦ
καπηλείου εἶνε γυμνοί, αἱ τράπεζαι ἀπλού-
σταται καὶ ῥυπαραί, τὸ ἔδαφος συχνάζει ἀνώ-
μαλον, πάντοτε ἀκάθαρτον. Ἐπὶ μεγάλου θρα-
νίου εἶνε παρατεταγμέναι ἑκατοντάδες λαγή-
νων καὶ παρ' αὐτὸ εὐρὺς κἀδδος πλήρης ὕδατος.
Ὁ ζυθοπότης λαμβάνει ἰδίᾳ χειρὶ τὴν λάγνηνον
καὶ πλησιάζει πρὸς τὴν ἀποθήκην, ὅπου ὁ ὀγκω-
δέστατος γυμνὸς ἔχων τοὺς βραχίονας ἰδιο-
κτῆτης, ἀσχολεῖται ἀνευδότης εἰς τὴν διανο-
μὴν τοῦ θησαυροῦ. Ἀφοῦ πληρωθῇ ἡ λάγνηνος,
ἡ δυσκολία δὲν εἶνε ὀλίγη διὰ νὰ εὕρῃ τις μι-
κρὰν θέσιν, διότι τὰ ζυθοπωλεῖα εἶνε πλήρη
νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἀλλ' ὅταν τοποθετηθῇ ὁ-
πωσδήποτε, ἡ ἐπιθεώρησις τῶν ἀστείων τύπων,
οἵτινες τὸν περικυκλοῦσιν, τὸν ἀποζημιῶσι δαψι-
λῶς διὰ τοὺς κόπους καὶ τὴν στενοχωρίαν. Ἡ
ζωὴ τοῦ Μονάχου εἶνε εἰς ἄκρον ἀπέριττος· ἡ
δὲ εὐπροσηγορία τῶν κατοίκων καὶ ἡ εὐθυμία
παροιμιώδεις. Μία λίτρα ζυθοῦ (καὶ εἶναι ἀλη-
θὲς ἐκλεκτὸς) τιμᾶται εἴκοσι περίπου φοινίκων·
δὲν ὑπάρχει δὲ ἐκ περισσοῦ καὶ ἀμοιβή τις διὰ
τοὺς ὑπνέτας, ἀφοῦ ὁ ἀγοραστὴς ὑπηρετεῖ αὐ-
τὸς ἑαυτὸν, οὐδ' ἔχει ἄλλα ἐπιδόρπια πρὸς πώ-
λησιν. Ἡ μικρὰ λοιπὸν τάξις τοῦ Μονάχου οὐ-
δέποτε σχεδὸν τρώγει κατ' οἶκον. Κατὰ τὴν ὥ-
ραν τοῦ δείπνου, αἱ οἰκογένειαι μεταναστεύουσι
σωρηδὸν εἰς τὰ ζυθοπωλεῖα, φέρουσαι μεθ' ἑαυ-
τῶν φαγητὰ καὶ σκεύη. Μόλις καταληφθῇ τρά-
πεζά τις, ὁ οἰκογενειάρχης σπύδει νὰ πληρώσῃ
τὴν λάγνηνον, ἡ οἰκοδέσποινα ἐξάγει ἐκ σάκ-
κου ἢ ἐκ καλάθιου τὰς ζωοτροφίας καὶ τὸν τυ-
ρὸν καὶ ἡ νεοσιὰ καταβροχθίζει τὰ πάντα. Ἡ
ὑπηρεσία τῶν ξενοδοχείων, καφετειῶν, ζυθοπω-
λείων γίνεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ γυναικῶν, καὶ
διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἐσφαλλε λίαν ὁ στατιστικὸς,
ὅστις θὰ ὥριζε τὴν Βυναρίαν ὡς ἐξῆς· «Οἱ κά-
τοικοι τοῦ τόπου διαίρουσιν εἰς τρεῖς τάξεις,
εἰς τοὺς κατασκευάζοντας τὸν ζυθον, εἰς τοὺς
πίνοντας τὸν ζυθον καὶ εἰς τοὺς προσφέροντας
τὸν ζυθον. Εἰς τοὺς προσφέροντας τὸν ζυθον κα-
τατάσσω καὶ τοὺς μουσικοὺς, οἵτινες διασκε-
δάζουσιν (!) ἀνὰ πᾶσαν ἐσπέραν τοὺς φοιτητάς
τῶν ζυθοπωλείων. Ἡ ἀρίστη ὀρχήστρα εἶνε ἡ
τοῦ «Ἀγγλικοῦ Καφετειοῦ» καὶ εἶνε ταιαύτη,
ὥστε, ἐὰν δὲν σὲ ἐκράτει ἡ ποιότης τοῦ ζυθοῦ,

θὰ ἐτρέπεσο εἰς φυγὴν ἀκράτητον. Μένων ὅμως περιπίπτεις ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδιν. Θέλων νὰ πνίξης εἰς τὰ νάματα τοῦ ζύθου τοὺς μουσικοὺς τόνους, δὲν προσέχεις εἰς τὸ μέτρον, καὶ ὅταν ἐγερθῇς νὰ ἀναχωρήσῃς, εὐχαρίστως θὰ ἐβλεπες κἀνένα νὰ σοὶ προσφέρῃ τὸν βραχίονα. Καὶ εἶνε κρῖμα ἀληθῶς ὅτι δὲν ἔχεις διαυγῇ τὴν διάνοιαν, διότι τότε, περὶ τὸ μεσονύκτιον, δύνασαι νὰ ἴδῃς πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ Ζύθου! Ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν σου, εἰς πᾶσαν θύραν, εἰς πᾶσαν αὐλὴν, εἰς πᾶν παράθυρον βλέπεις τὸ αὐτὸ πλαστικὸν σύμπλεγμα, τουτέστι μίαν **Kellnerin** φέρουσαν εἰκοσάδα λαγῶν μεστῶν ἀφρίζοντος ζύθου καὶ ὁμοιάζουσαν φάντασμα ἐν μέσῳ τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ τῶν πιπτῶν, καὶ ὀλίγον ἀπώτερόν τῆς ἱερείας στίφη κα-θιμένων ἀνθρώπων μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἀγωνιώδους μακαριότητος, τεινόντων τὰς χεῖρας πρὸς τὰς λαγῆνας μὲ τόσῃν προθυμίᾳ, ὥστε θὰ ἔλεγες ὅτι πρὸ εἰκοσι καὶ τεσσάρων ὠρῶν δὲν ἐδρόσιαν τὰ χεῖλη των οὔτε δι' ὕδατος! Δυστυχῆς ὅστις δὲν μετέχει τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τούτου! Εἶνε ὁ παράχορδος τόνος ἐντελεστάτης μουσικῆς ἀρμονίας. Θὰ εὕρῃ τὴν ζωὴν τοῦ Μονάχου ψυχρὰν, ἄχρουν καὶ μονότονον, καὶ θὰ νομίσῃ ἐαυτὸν μόνον ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς εὐθυμίας καὶ ἀδελφότητος.¹

ΕΙΡΚΤΑΙ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Ἐν Λονδίῳ, κατ' Ἀύγουστον τοῦ 1879.

Ἀφ' οὗ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ ἡδυνήθημεν νὰ γείνωμεν θεαταὶ τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν ἀθλίων τοῦ Λονδίνου² εἰς τὸ Οὐάϊτ Τσάπελ, νομίζω ὅτι ἐνδιαφέρον εἶνε νὰ μάθωμεν καὶ πῶς οἱ Ἀγγλοὶ τοὺς μεταχειρίζονται, ὅταν ὁ νόμος τοὺς καταστήσῃ ὑποχείριους. Ἡ εἰρκτὴ τοῦ Μίλθαγκ (**Millbank**), ἥτις ἔχει τι τὸ παρεμφερὲς πρὸς τὴν παλαιὰν Βαστίλλην τῆς Γαλλίας καὶ εἶνε μαύρη καὶ κοκκίνη κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν τῆς ὄψιν, ἐκτίσθη ἀπὸ ὀδοπόνητον περίπου ἐτῶν ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Οὐεστμίνστερ. Ἡ εἰρκτὴ αὕτη ἔχει πολλὰ τὰ περίεργα, ἅτινα τὴν καθιστῶσιν ἀξίαν ἐπισκέψεως. Τὸ Νιούγκαϊτ (**Newgate**) εἶνε ἡ παλαιὰ κατάμαυρος ἱστορικὴ εἰρκτὴ, ὅπου ἐν πάσῃ τοῦ τῇ φρικῇ ἀνοροῦται τὸ φάσμα τῶν παρελθόντων χρόνων, τὸ Μίλθαγκ εἶνε ἡ νεωτέρα εἰρκτὴ, ὅπου ἡ φιланθρωπία ἀνθρώπου τιμίῳ ἅμα δὲ καὶ ἐπιεικοῦς καὶ σταθεροῦ ὑπογλυκαίνει τὴν γνωστὴν αὐστηρότητα τοῦ συστήματος τῆς κατὰ κελλία καθειρξῆς.

Ἡ εἰρκτὴ τοῦ Μίλθαγκ κεῖται μεταξὺ τοῦ Ὁξφορντ Βράιτζ (**Oxford-Bridge**) καὶ τοῦ Λάμπεθ, ἔχει δὲ σχῆμα περιφερείας, εἰς ἣν καταλήγουσιν ἑξὺ πεντάγωνα ὁρμώμενα ἀπὸ κεντρικοῦ τινος σημείου, ὅπερ εἶνε ὁ ναῖσκος, ἐν ᾧ ἀκροῶν-

1. *Ημεῖρα*.

2. Ἰδὲ Ἡ' τόμον τῆς Ἑστίας, σελ. 516.

ταὶ τοῦ ἱεροῦ λόγου οἱ κρατούμενοι. Ἐχει ὑψηλὰ τὰ τεῖχη καὶ τρυπημένα ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς κιγκλιδωτῶν παραθύρων καὶ ὑψηλοὺς ἐπίσης καὶ ἐστρογγυλλωμένους τοὺς πύργους, μὲ τέσσαρας στενάς πολεμίστρας. Ὑψοῦται δὲ φοβερά ὥς τι ὑπερμέγεθες φρούριον παρὰ τὸν Τάμεσιν, ἐκεῖθεν δ' ἄλλοτε ἀπέπλεον διὰ τὴν Αὐστραλίαν τὰ μαύρα πλοῖα τὰ πλήρη καταδίκων. Εἶνε τῆς εἰρκτῆς ταύτης ὑψηλοὶ οἱ τοῖχοι καὶ μαυροκόκκινοι, λευκαὶ δὲ ἐκ πορτλανθικοῦ λίθου αἱ γωνίαι, ὥστε νομίζεις ὅτι χιὼν κατεκάλυψεν αὐτάς ὅπως καὶ τὰς τοῦ βασιλικοῦ παλατίου τοῦ Σαιν Τζαίμς. Ὑπεράνω τοῦ ἐξωτερικοῦ τεῖχους τῆς εἰρκτῆς διακρίνονται οἱ πλίνθινοι τοῖχοι τῶν ὑψηλῶν οἰκῶν τῆς πλατείας τοῦ Πόντομβου, μακρότερον δ' ἔτι, ἔνθεν μὲν τὰ κεραμοურγεῖα τοῦ Δούλτων, ἔνθεν δὲ ὁ ἀλλοκότος γοτθικοῦ ῥυθμοῦ γιγάντειος πύργος τοῦ Βουλευτηρίου, πύργος οὐτινος ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπομιμνήσκει τὰς Ἰνδίας ἅμα καὶ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τῶν Τυδώρων. Τὰ ὀξέα συρίγματα τῶν ἀτμομηχανῶν τοῦ σιδηροδρόμου διήκουσι μόνον μέχρι τῶν καταδίκων, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἐνὸς ἀξιωματικοῦ σιάπτουσιν εἰς τινα γωνίαν λαχανοκήπου κειμένου μεταξὺ τῶν πύργων καὶ τῶν τειχῶν τοῦ κυρίου οἰκοδομήματος τῆς εἰρκτῆς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς περιφερείας.

Οἱ ἐκεῖ ἐργαζόμενοι εἶνε στρατιῶται κατὰδικοι. Φοροῦσι πιλιδίον τι στρατιωτικόν, τὸ δὲ ἱμάτιόν των ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς τὴν στολὴν τοῦ στρατιώτου ἢ πρὸς τοῦ καταδίκου τὸ ἐνδυμα. Οἱ κατὰδικοι στρατιῶται εἰς τὸ Μίλθαγκ ὑφίστανται πλήρη τὴν ποινὴν των, οἱ λοιποὶ ἐνείνα μόνον μῆνας διαιτῶνται ἐνταῦθα, ἔπειτα δὲ μεταφέρονται ἀλλαχοῦ, ἐνθα ὑποβάλλονται εἰς τὴν ποινὴν τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων.

Ὑπάρχουσι τανὺν εἰς τὸ Μίλθαγκ 1,138 κατὰδικοι, χωρεῖ δὲ ἡ εἰρκτὴ μόνον 1,198. Πρὸς φρούρησιν τῶν καταδίκων ὁ διοικητὴς τῆς εἰρκτῆς κ. Τάλβοτ Χάρβεϋ, πρῶν λοχαγὸς τῶν οὐσσάρων, ἔχει ὑπὸ τὰς προσταγὰς του 102 φύλακας. Καὶ εἶνε μὲν οἱ ἄνδρες οὗτοι μικρὰ σχετικῶς δύνამεις, ἀλλ' ὁ κ. Χάρβεϋ, ὡς ἀμέσως θὰ ἴδωμεν, διαθέτει καὶ ἄλλην τινὰ δύναμιν ὅλως πνευματικὴν.

Ὑπερβάντες τῆς πύλης τὸν οὐδὸν καὶ διελθόντες διὰ τοῦ οἰκήματος τοῦ πυλωροῦ, ἀναβαίνομεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διοικητοῦ καὶ ἰσάμεθα ἐπὶ μικρὸν παρατηροῦντες τὸ ἀνηρτημένον ἐπὶ τοῦ τοίχου σχεδιογράφημα τῆς εἰρκτῆς, μὲ τὰ πεντάγωνά του, τὰ ὅποια ἐνεκεντριζόντο εἰς ἐν σημεῖον κεντρικόν, ὅμοια πρὸς πέταλα ὑπερμεγέθους ἄνθους—ἄνθους λίθων καὶ πηλοῦ. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν βλέπεις τὰς φωτογραφικὰς εἰκόνας τῶν καταδίκων κατὰ σειρὰν, κατατεταγμένους κατὰ τὸ εἶδος τοῦ κακούργηματος, δι' ὃ ἕκαστος εἶνε καθειργμένος· πάντες εἶνε φωτογρα-